

PANCsoVA és Műveke

Politikai és társadalmi hetilap. WOCHENBLATT für POLITIK und SOCIALE INTERESSEN.

Szerkesztői-Iroda: saját házban. Tököly-utca
1278 sz. a.

Redaktionsbureau: im eigenem Hause Tököly-
Gasse Nr. 1278.

A lap szellemi, valamint anyagi részét illető minden közlemény ide intézendő. Előfizetési díj: Egy évre 5 frt. Fél évre 2 frt. 50 kr. Negyed évre 1 frt. 25 kr. Vidékre: Egy évre 5 frt. 50 kr. Fél évre 2 frt. 75 kr. Negyed évre 1 frt. 50 kr. A lap megjelenik minden vasárnap. — Kéziratok nem adatnak vissza. Aláírás nélkül beérkezett cikkek nem vétnek tekintetbe. Hirdetések: az egynaposos petisora ára 6 kr. rovatos szedés 10 kr. a minden hirdetésért járó 30 kr. ide nem érve. Gyakoribb, vagy nagyobb hirdetéseknek árlevegővel szolgálunk. Nyitárban 15 kr. A lap egyes számainak ára 10 kr. Kapható a lap kiadóhivatalában és a Vig Er.-féle könyvkereskedésben.

Pränum.-Bedingungen: Auf ein Jahr 5 Gl., halbj. 2 Gl. 50 Kr., viertelj. 1 Gl. 25 Kr. Provinz: jährlich 5 Gl. 50 Kr., halbj. 2 Gl. 75 Kr., viertelj. 1 Gl. 50 Kr. Das Blatt erscheint jeden Sonntag. — Manuscripte werden nicht zurückgegeben. Ohne Unterschrift eingesendete Artikel werden nicht berücksichtigt. Inserate: Die einspaltige Petizelle oder deren Raum kostet 6 Kr. tabellar. Satz 10 Kr. die jedesmalige Stempelgebühr von 30 Kr. nicht mit inbegriffen. Bei häufigeren Anzeigen nach Abfindung. Offener Sprechsaal: 15 Kr. — Zu haben in der Administration und bei Er. Vig.

Legyen világhosság!

Az Ó-Testamentom e mondattal kezdődik: «Legyen világhosság!» Egy intő szót az emberiség azon vezéreinek, kik folyton a sötétségben, az önalkotta sötétségben botorkálnak. Az állami és társadalmi eszmék megnyerék már világhosságaikat; csak egyedül egy kérdés nem akar tisztázódni és ez a valláskérdés. Újabb és újabb felhők tornyosulnak az egyes felekezetek látóhatárain óriási villámokat szórva egymás táborába. A vallásnak az egymás iránti szeretetet kellene hirdetnie, nem pedig a szűkkeblűséget. Avagy a vallás fenséges eszméi kívánják-e tőlünk azt, hogy mi embertársainkat vallási jellegük szerint becsljük? Jaj azon nemzetnek, a melyet a vallási türelmetlenség és féltékenység vesz körül! Tekintsünk csak a multba! Németország egységét, nagy hatalmát a 17. században mi semmisíté meg, ha nem a vallási türelmetlenség? Spanyolország fejlődését mi akadályozta? Németalföldet mi emelte az anyagi és erkölcsi jólét magaslatára?

Németalföld lakosai szembeszálltak a viharral; ezren és ezren hullottak el a csatatéren; ezren és ezren temetkeztek a tenger hullámai alá; de végre is elfoglalta helyét az ige, az eszme s a népek milliói biztosítván a lelkiismeretük

szabadságát, szabaddá tevék a nemzeti életet a nemzeti alkotásokat.

Nem azért bocsátottuk előre ezen eszméket, mintha hazánkat is hasonló vesz fenyegetné. Magyarország határain belül szíthatták egyesek a vallási bizalmatlanság tüzet; elégedetlenséget ébreszthettek sok ember lelkében; de azt a kapcsot, a mely e szent föld különböző hitfelekezeti lakosait egy testté fűzi össze, szétszakítani képtelenek.

A magyar nép vallásos és istenfélő. Hiven követi Krisztusnak mondását. «Adjátok meg a császárnak, a mi a császáré és Istennek, a mi az Istené!»

A magyar hazafias nép lelkében azonban ép oly mély gyökeret vert a hazaszeretet eszméje is; sőt azt mondjuk, hogy a két fenséges érzelmét, a melyben megvan az erő, az erkölcsi szép és jó, egyenlő szívósággal ápolja lelki világában. Elmúlt az a kor, midőn a formát lényeg gyanánt szerepeltették; a 19. század utolsó tizedében már a lényeg uralja a formát és a szegény falu düledező viskójának lakosa is azt sóhajtja: «Legyen világhosság!»

Mi nem tartunk attól, hogy az elkeresztelési kérdés bármilyen tekintetben megzavarhatná a népünk között oly mélyen meggyökerezett egyetértést. A magyar nemzet rohamos fejlődése a ter-

mészszerűség és a miveltség törvényeinél fogva önmaga alakítja át ama intézményeket, a melyek emelkedettebb vallási és hazafiai eszméinek meg nem felelnek.

A középkor régen emult. Ma a legújabb kort éljük. Hiába állítják fel a válaszfalat ember és ember között; a chinai fal ma már nem akadály.

Legyen világhosság azok szívében és eszében, kikre milliók sorsa bízott.

A magyar nemzet kormánya bölcsen intézkedett már eddiggel is a hitfelekezetek között keletkezett súrlódásokban. A mint az elkeresztelési kérdés végmegoldása felé közeledik, éppen úgy a házasság ügy is rendeztetni fog. Ne felejtjük el soha, hogy a nép az utolsó évtizedekben annyira haladt a mivelttség ösvényén, a rögis útát, a mely még e század elején is sokszor lehetetlennek tette a közeledést, a világhosság eszközeivel annyira egyengette, hogy azon feltartóztatni lehetlen.

Előre kell mennie mert azt kívánja élete, mert azt kívánja boldogsága.

Minél inkább szállja meg népünket a világhosság, annál közelebb juthat Istenhez és a nemzet geniushoz. Világhosságot terjeszsenek mindazok, kiknek Isten világító fáklyát nyujta.

Tárcza. Feuilleton.

Jancu és az oláh forradalmárok.

Irtá: POPP A. E.

(Folytatás.)

... ezen vad hordák egyik legtevékenyebb vezetője, Jancu, elmegy Bécsbe, hogy a fiatal császár kezéből fogadja el jutalmát. Kapott is érdemkeresztet és elismerést a császár ajkairól.

Nem ezélem hymnuszokat zengeni Jancuól, de azt ki akarom mutatni, hogy Kessuth igen keményen ítélte őt el, s hogy ítéletet nem igazolják a tények. Jancu nem fogadta el az érdemkeresztet.

Jancu nem lehet a forradalom Bálintjaival, Axentéivel összehasonlítani. Ezeknek kegyetlenségét és vadságát nem találjuk meg Jancuban. Más agyagból volt ő teremtvé: érzésre nézve sokkal gyöngédebb, irgalmasabb, humánosabb, s jó tettekre mindig kész.

Egyedül ő volt az oláh forradalmárok közül az, a ki egy magasabb politikai eszméért küzdött: éles előrelátással bírván, nem vezette a vak szenvedély a magyarok ellen, — ő felülemelkedett társain. Csak ő benne bízott az oláhországi forradalmi bizottság, csak ő vele állott levelezésben, csak ő neki adta tudtul politikai céljait; őt szólította fel a magyarok segítségére az oroszok

elleni harcban. Azonban nem volt elég erélyes, környezetét befolyásolta, legyőzte, a benne helyezett remény meghiúsult, s így semmivé lett az oláhországi románoknak igaz ügye is.

Lássuk azonban az 1848-iki oláhországi forradalom állapotát; — sokat fogunk így megérteni az erdélyi mozgalmakból is. A szabadság szele mozgásba hozta a két fejedelemségnek levegőjét. Március közepé táján összegyűltek Moldova bojárai Jassiban, s anélkül, hogy sokat tanácskoztak volna, kérényt készítettek és nyujtottak be a fejedelemhez reformok életbevitelére végett. Sturdza Mihály megígérte a kérényt teljesítését, de aztán később — másképen gondolkozott, s márcz. 28-án (görög naptár szerint) szuronyokkal szóratta szét az összegyűlteket, a vezetőket pedig vasra verette. Moldovában tehát hamar ért véget a mozgalom; a szabadelvűek szétszórtak, vagy börtönökbe vettek.

Bukarestben már nagyobb mérvet öltött a forradalom. Az orosz uralom gyűlölt volt már, az orosz törvények minden szabad eszmét elnyomtak, a helyzet tarthatatlanná lett.

Oláh köztársaságról gondolkoztak. Az idegen földön növekedett fiatalág nem tudta magát az abszolutizmusnak alávetni; de a nép sem tűrhette tovább e kormányformát, s azért több helyt fellázadt.

Június 21-én többeket elfogtak. A főváros forradalmárai közül sokan Islarba fu-

tottak; Tell ezredes és Plesoian kapitány ott voltak már két darabant-hadtesttel: kibontották a forradalmi zászlót, kihirdették az alkotmányt, a miről az egész országot, valamint a bukaresti forradalmi bizottságot is értesítettek. — A forradalmat lelkesedéssel fogadták mindenütt; a nép is, az ország is, mintha mély álmából ébredt volna fel.

A forradalom az oroszok ellen irányult; — A fejedelem Bibescu volt.

A törvényszék elnöke Magher tudatta a fejedelemmel, hogy a forradalmárok Krajoviába jönnek. Bibescu erre kiadja a parancsot, hogy azonnal útra keljen, támadja meg a lázadókat, s lövesse főbe a vezetőket.

Az oláh főváros az Islasbéli hirre forrongásba jön. Bibescu meg akarván mutatni, hogy legkevésbé sem ijedt meg a történetek miatt: nyitott kocsiában indult scta-utra Vilara miniszterével. Három felfegyverezett ifjú berkocsiba ül, utólik, rálőnek, de anélkül, hogy árthattak volna valamin.

Ebben az időben Eliad, Tell és Goleucu István az említett csapatokkal elindulván Islasból, Caracal felé közelednek. A merre csak mentek, mindenütt fellázították a falvakat, a fegyvert fogható lakosokat pedig a főváros felé indították. — A templomokra, épületekre zászlókat tűztek; nagy volt az öröm és lelkesedés mindenütt. Mikor a több ezere menő fellázadt nép Caracalba érkezett, Magher 600 felfegyverezett darabanttal elejökbe ment;

Die in Pancsova zu errichtende Handels-Mittelschule.

Mit Freuden erfüllt uns alle die Nachricht, daß die mit municipalen Rechten besetzte Stadt Pancsova eine Handels-Mittelschule bekommt. Unsere Freude ist vollkommen begründet, denn diese Anstalt wird vom großen Einflusse sein auf unser geistiges und materielles Leben. Die Stadt Pancsova ist der Brennpunkt des Handels in Süden unseres geliebten Vaterlandes, der treue Wächter und der Stützpunkt unserer Interessen auf der Balkan-Halbinsel. Die Bürger dieser Stadt können sich aufrichtig freuen dieser Kunde, denn der nach Fortschritt strebende Geist des Industriellen und des Kaufmannes, wird in dieser neuen Anstalt alles das finden, was er bisher hier entbehren mußte: das liebe Heim der nach höherer Bildung strebenden kaufmännischen Jugend.

Der Einfluß der Handels-Mittelschule ist unberechenbar; sie wird Pancsova heben, denn eine höhere Lehranstalt kann auf alle Fälle nur segensreich einwirken auf die öffentliche Bildung; Pancsova wird durch diese Anstalt zum Mittelpunkt der Interessen von hunderten und hunderten Menschen; und die prachtvoll sich entwickelnde Bürgerschule wird endlich ihr Ziel erreichen — wird viel durchgreifender den Interessen der Stadt und Umgebung dienen können.

Die Mittelhandelschule wird aber nicht allein den lokalen, sondern auch den materialen Anforderungen genügen. Was für einen Werth hätte unser Handel, wenn er nicht vom nationalen Geiste durchweht wäre? Kann man sich einen Kaufmann vorstellen, der in einem nationalen Staate ein Kosmopolit wäre? Ein Kaufmann der sich nicht vom nationalen Ziele leiten läßt, kann immerhin reich werden, doch hat er nie ein Vaterland; ohne dasselbe ist aber der Mensch kein Bürger sondern nur ein Inwohner eines Ortes ohne jeden höheren Beruf; der Handel ist ein Zweig der menschlichen Beschäftigung zur Erhaltung des Lebens, aber auch ein Mittel zur Begründung der nationalen Stärke und Macht.

So, in diesem Geiste wird die zu errichtende Mittel-Handelschule wirken; die nach der höheren allgemeinen Fachbildung strebenden Jünglinge dieser Stadt und Umgebung wird sie ausrüsten mit des Geistes erben und glänzenden Waffen, wird aber nie den Umstand außer Acht lassen, daß der gebildete Geist des Men-

schen nur dann einen Werth hat, wenn ihn der Glanz des Patriotismus, des nationalen Zusammenhaltens erleuchtet.

Daß dieß so wird, darüber zweifeln wir nicht. Der von erhabenen Gedanken besetzte Direktor der hiesigen Bürgerschule so wie der für alles Schöne begeisterte Lehrkörper bieten uns hinreichende Garantie dafür daß diese Idee den Sieg davontragen wird.

Wir sind überzeugt, daß unsere Mittel-Handelschule in der kürzesten Zeit eine der blühendsten Institutionen des lieben Vaterlandes sein wird.

Gebe Gott, daß wir je früher unsere Leser von der Errichtung dieser Anstalt benachrichtigen können. V—cs.

MEGYEI ÉLET.

Estély a fősipánál. Rónay Jenő főispán terneiben szombaton este fényes estély zajlott le. Az estély, mely vidám jövedvény késő éjjelig tartott, Olga napja alkalmából rendezett.

A király adománya. A király a nagybecskereki ev. ref. egyházközségnek, templom építésre 100 frtnyi segélyt adományozott.

Sorozás. A nagybecskereki állandó sorozó-bizottság a f. é. szeptember hó 5-ére kitűzött utóállítását f. é. szept. 12-ére halasztotta el.

Jászai Mari Nagy-Kikindán vendégszerpelt a mult héten, a honnan Verseczre ment vendégszerelésre.

Egy jubiláló község. Száz éve lesz nemsokára annak, hogy Franczfeld torontál-megyei község fennáll. Nagyban folynak az előkészületek, hogy ezen nevezetes időpontot minél fényesebben megünnepelessék a jövő hó 21-én. A községi tanács egy 24 tagból álló bizottságot választott az ünnepély előkészületeinek megállapítására. A programmból annyi már ismeretes, hogy a községhezán egy emléktáblát fognak elhelyezni. Véleményünk szerint a programmba nagyon illenek a község százéves fennállásának megünneplése alkalmából a község nevének megmagyarosítása.

Követett példa. Ismeretes városunk közönsége előtt, hogy a kofák és közvetítők már a városon kívül vásárolják össze a vidéki néptől a különböző tápanyagokat. Hogy ezáltal a vásárló városi lakosság anyagilag károsodik, azt nem szükséges hosszasan magyarázgatnunk. Városunk főkapitánya ugyan mindent megtehet már az ezen irányú visszaélések megállítására is, de törvényes bizony a legtöbb esetben hajótörést szenved, ha csak maga a közönség nem támogatja üdvös intézkedéseiben. Nagy-Becskerek városának rendőrsége is követte a főkapitányunk példáját a mennyiben elrendelte, hogy nyáron 9—, telen pedig 10 órától vásárolhatják össze a kofák a piacra szállított elemlí szereket. Sz.

Vegyések.

Edelsheim - Gyulay Lipót báró volt hadtestparancsnok súlyos betegen fekszik.

gefagatn ins Arrest zurück und um 7 Uhr Abends wird er durch einen Gensdarm-Untersoffizier zur Bahn geleitet. Verstanden?

Wenn Sie es verstanden haben, so können auch Sie gehen.

Die Sitzung wird fortgesetzt. So endete der vor drithalb Jahren, vom 30. März 1884 bis 30. Dezember 1883 gegen mich angeftrengter und sich so in die Länge ziehende Prozeß. Warum ich in Haft geleßt wurde, wußte ich nicht, meine Richter aber noch viel weniger.

Im Verlaufe der drithalb Jahren erwachte ich täglich mit dem Bewußtsein, daß ich Nachmittags, oder den kommenden Morgen aufgeknußt werde.

Nicht deshalb, weil ich mich eines Vergehens beschuldigt wußte, denn wäre ich nur eines Atomes dessen theilhaftig gewesen, so würden mich sämtliche Advokaten der Welt von der Hand des Heufens nicht gerettet haben, denn ich wäre wie meine Kameraden, die eben so unschuldig litten wie ich, aus purem Heibertrieb hingerichtet worden; warum sollte man mit mir eine Ausnahme machen?

Drithalb Jahre in Untersuchungshaft im Arreste des mostauer Kriegsgerichtes!

Ich theile in Kürze mein Verbrechen mit. Am selben Tage, als die tollten Kihilisten dem Leiden des Jars Alexanders II, ein jähes

II. Rákóczy Ferecz hamvainak hazaszállítása czeljából Kolozsvárott egy bizottság alakult.

Az új angol többség. Hiteles londoni jelentések szerint az angol képviselő választások összeredménye az, hogy Gladstonenak 42 többsége van.

Kolera és pestis. Legújában a perzsák az oroszokat vádolják ama hanyagságuk miatt, hogy a kolera oly gyorsan terjedt. Bakuban és környékén 300 perzsa halt meg kolerában és ezért elégtételt kér a perzsa kormány. Bakuban már a pestis is fellépett és ugyanazon uton terjed, mint a kolera.

A magyar kormány Románia ellen. A steyeri fegyvergyár felbontotta a Romániával kötött azon szerződést, hogy Románia számára 100 ezer Manlicher- fegyvert készítsen. A gyár igazgatósága kijelentette, hogy Románianak semmi áron nem készít fegyvereket. Bukarestben a gyár igazgatóságának eme elhatározását a magyar kormány befolyásának tulajdonítja.

Nagy-Kanizsán a telefon hálózat építését a mult héten megkezdtek.

Belgrádból táviratozzák, hogy az államsorsjegyek főpénztárosa 300 ezer frank eliskasztása után megszökött.

A budapest-szeged-temesvári telefonvonalat valószínűleg az ősszel nyitják meg. E megnyitás késedelmének az az oka, hogy a budapest-temesvári vonal vasuti töltéseinek azon oldalán, melyen nincsenek táviró-oszlopok, új oszlopokat kell állítani.

Az 1900-ban Párisban rendezendő világkiállítás alkalmából egy 3 méter átmérőjű óriási teleszkop előállítását tervezik, a melyen át egy méter távolságból szemléltethetjük a holdat.

A király saját életnagyságu arczképét ajándékozta a nevével viselő s Tropauban állomásozó 1 számú gyalogezrednek. A kép a királyt gyalogezredének ezredesi egyenruhájában ábrázolja.

Csongrádon a város ugynevezett sárkányfarki részében Farkas Sándor régész, a nemzeti muzeum megbizottja, nagy hun temetőt fedezett föl. A kutatónak reménye van arra nézve, hogy a népvándorláskori időből remek régiségekre fog a temető helyén ráakadni, sőt lehet hogy a Krisztus előtti korból is és pedig a régi jászok idejéből. Sz.

Városi ügyek.

Járványok nem fordultak elő. Szórványosan mutatkozott ugyan hagymáz, vörheny, kanyaró, bárányhimlő, roncsoló toroklob, de az egyes esetek rendesen szelid, enyhe lefolyásnak valának.

Az év vége felé több influenzaeset is előfordult; de ezek majdnem kivétel nélkül jól folytak le.

A szemcsés köthártyalob ezuttal is apadt. Összesen 7 eset jelentettek a lefolyt II. felévben. A betegek orvosiilag gyógykezeltettek, 4 meg is gyógyult, a többi 3-nak gyógyulása pedig várható.

A gyógyszerárakra a kellő ellenőrzés és hatósági felügyelet gyakoroltatott. Kezelésük, valamint a gyógyszerek minősége ellen panasz nem merült fel.

Ende machten, feierten wir in Mostau die Hochzeit meiner jüngeren Schwester. Ein christlicher liebländer Schoppenmeister, der früher in der Schiffbauerei zu Kronstadt, jetzt aber auf eigene Faust arbeitet, nahm Sie zur Gattin.

Von Seite des Bräutigams, war seine Mutter und vier Freunde, auch Schopper, zugegen; während meine Verwandtschaft die Schwester und ich repräsentirten, aus dem einfachen Grunde weil aus unserer Familie nur wir zwei noch am Leben waren.

Tags bevor langte ich mit dem Nachtzuge in Mostau an und des Morgens 8 Uhr kehrten wir schon mit 3 Miethwägen von der Kirche zurück.

In der Wohnung des jungen Ehepaars waren mehrere Gäste versammelt, die ihre Glückwünsche dem Brautpaare mündlich kundgeben wollten. Das übliche Gabelfrühstück dauerte bis 4 Uhr Nachmittags und als sich die Gäste entfernten, sah man ihnen nur zu stark die Wirkung des starken Braumweines und des unvermeidlichen (in Döbfa fabrizirten) echten französischen Champagners an.

Am aufgeregtesten war ich, weil ich in meiner heitern guten Laune, den ich dem Hochzeitsbaufe lungenben Polizisten unarmte, der aber mein Viebsohn mit einer tüchtigen Ohrfeige erwiderte.

Fortsetzung folgt.

nem ellenséges lövöldözésekkel, de ölekezéssel fogadták egymást. lelkesedéssel kiáltván: — „Eljen az alkotmány!”

A következő napon iszonyu tömeggé nőtte ki magát az utra kelt nép. Közeledőkre a krajovai prefect Bibescu Jancu és Vladasan ezredes kétszáz gyalogossal kivonultak a városból s átadták a felkelőknek.

A fővárosba június 23-án érkezett meg az Islasbeli proklamáció; Magher N. a Lipscau téren felolvassa azt a népnek, ez körülveszi a fejedelem palotáját, s az alkotmány megerősítését követeli; ezen eredmények következtében Bibescu elhagyja a fővárost, s Brassóba menekül. Június 28-án elfoglalják a forradalmárok Bukarestet.

(Vége köv.)

Auf administrativem Wege.

rusisches Idyll nach V. U. — B. m. Wir jeden dießmal, gegen Sie die Strenge des Strafgesetzes in Anwendung zu bringen ab und verordnen dieß, daß Sie das Reich binnen 48 Stunden verlassen müssen und selbst bei Todesstrafe nie wieder betreten dürfen.

Verstanden? Wenn Sie es verstanden haben, habe ich nichts zu wiederholen.

Profos — letzte der gutmüthige Präsidant des Kriegsgerichtes fort — führen Sie den An-

Helyi hírek. — Lokalneugigkeiten.

Der Magistratsrath Lukies Dusan ist von seinem Urlaube aus dem Bade Köfling zurückgekehrt und hat sein Amt übernommen.

Frucht Einkauf. Die f. u. f. Intendant des 7. Korps in Temesvár kauft nach kaufmännischer Uzmace 1.680 Mte. Weizen, 12.700 Mte. Korn und 7400 Mte. Hafer magazinmäßiger Qualität. — Offerte schriftlich mit einer 50 fr. Stempelmarke versehen, haben gegielet bis 8. August 1892, 10 Uhr Vormittags bei der Intendant des 7. Korps in Temesvár einzulangen.

Deutsches Theater. Heute Sonntag den 31. d. geht das historische vorzügliche Volksstück mit Gejang v. D. Janich: „Kaiser Josef der II. od. die Schwestern“ in der Arena in Scene, da das Stück ein vorzügliches ist, so machen wir alle Theaterliebhaber besonders aufmerksam. Nach der Vorstellung, Tanztränzchen, Benefice Vorstellung. Dienstag den 2. August kommt zum Vortheile der Schauspielerin Marie Pöfänger das große Gejangs-Lebensbild v. Böhmen „Von Stufe zu Stufe“ zur Aufführung. Da das Stück ein höchst interessantes ist und sich das Publikum vortreflich unterhalten wird, wenn noch das Wetter der Beneficiantin günstig ist so glauben wir, daß dieselbe ein gut besuchtes Haus haben wird. — Wochen Repertoire: Mittwoch „Der Garnisonsteufel.“ Das neueste Lustspiel Donnerstag Der „Altiengreisler“ oder Brienstach eine höchst komische, vorzügliche Gejangsposse. Ebenso soll zum Benefizie des Schauspielers und Direktors Ludwig Duka die Operette Lieszauer d. h. wenn das Orchester versärrt und organisiert wird und das neueste: Cavalleria rusticana zur Darstellang gelangen. Berichte über die Darstellungen in dieser Woche bringen wir im nächsten Blatte.

Verpachtung. Der Holzplatz in der Unterstadt wird am 20. August laufenden Jahres auf fernere 3 Jahre in Pacht gegeben.

Neue Tiefbrunnen. Der Municipalrath hat beschloffen die Bohrung zweier neuen Tiefbrunnen vornehmen zu lassen. Der eine wird in der Unterstadt, der andere in der Oberstadt sein.

Statuten für Pferdezzucht. Die Statuten für die Pferdezzucht treten von neuen infolge des Beschlusses des Municipalrathes in volle Kraft, wodurch die Interessen der Stadt im Großen gefördert werden.

Nikolles Sándor városunknak közzszere-tethen álló főispánja családijával a Herkulesfür-döbe utazott. Adja Isten, hogy a közjö e nemes vezére, a legjobb egészségben térjen vissza.

Uj ügyvédi iroda. Dr. Adler Arthur ügyvéd ür a Fogház-utcában (a Neu-wirthsele ház) ügyvédi irodát nyitott. Sok szerencsét az új pályához!

Lapunk szerkesztöje dr. Vizoly Zakariás f. hó 19-én egészsége helyreállitása ezéjából néhány hétre a borszeki fürdőbe utazott.

Az óvónököpözö-tanári tanfolyamról Láng Mihály, lapunk főmunkatársa és áll. polgári iskolai tanár, f. hó 27-én érkezett vissza: az öt hónapig tartó cursust elvégezte, s tanári vizsgáját minden tartárgyból kitünően tette le.

Esküvő. Simics Márton helyb. ügyvédi fogalmazó f. hó 26-án vezette oltárhoz öz. Dobricsné úrnó bájos leányát, Rozát. Eg áldása legyen figyelőkön s boldog legyen sok-sok éven át az új pár!

Asphaltozás. Mint haljuk a város meg-egyezett az asphalt társaságal az iránt, hogy minden a város tulajdonát képező középületek mellé asphalt-járdát készíttet.

Lokalschiffahrt zwischen Pancsova, Belgrad und Semlin, giltig für die Monate Mai, Juni, Juli, August und September 1892. — Von Pancsova nach Belgrad — Semlin: täglich 4 Uhr Früh, 9 Uhr Vormittag und 4 Uhr Nachmittag. Von Semlin nach Belgrad — Pancsova: täglich 6 halb Uhr Vormittag und 1 und 7 Uhr Nachmittag. Die Einfahrt in die Temes und die Ausfahrt in derselben hängt von den Wasserstands- und Witterungsverhältnissen ab. — Von Semlin nach Belgrad: 5, 6, 6 halb, 7, 8, 9, 10 und 11 Uhr Vormittag und 1, 1 halb, 2 halb, 4, 5, 6, 7 und 8 Uhr Nachmittag. Von Belgrad nach Semlin: 5 halb, 6 halb, 7 halb, 8 halb, 9 halb, 10 halb, 11 und 12 halb Uhr Vormittag und 2, 3, 4 halb, 5 halb, 6, 6 halb, 7 halb und 8 halb Uhr Nachmittag. — Die auf die obigen Lokalschiffarten bezughabenden Tarippreise sind an den gesellschaftlichen Passagier- und Lokalkassen in Pancsova, Belgrad und Semlin affisirt.

Fahrplan der Post- und Passagierschiffe der ersten k. k. priv. Donau-Dampfschiffahrts-Gesellschaft. Giltig vom 1. Mai 1892 bis auf Weiteres. — Die Abfahrten sind nach der mitteleuropäischen Zeit angenommen.

Auf der Donau, Tahlfahrt: Von Wien nach Budapest: täglich 7 Uhr Früh. Von Budapest nach Orsova-Galatz: Dienstag, Donnerstag, Samstag 11 Uhr Abends. Von Budapest nach Orsova: täglich 11 Uhr Abends. Von Semlin nach Orsova: Mittwoch, Freitag, Sonntag 10 Uhr Abends. Von Belgrad nach Galatz: Donnerstag, Samstag Montag 6 Uhr Früh. Von Belgrad nach Orsova: täglich 6 Uhr Früh. — Bergfahrt: Von Budapest nach Wien: täglich 6 Uhr Abends. Von Galatz nach Budapest: Sonntag, Dienstag, Donnerstag 10 Uhr Vormittag. Von Orsova nach Budapest: täglich 5 Uhr Früh. Von Belgrad nach Budapest: täglich 8 Uhr Abends. Von Semlin nach Budapest: täglich 11 Uhr Abends. Anmerkung. Die Stationen Gombatz und Milanovatz werden nur viermal wöchentlich berührt, u. zw. zu Thal: Dienstag, Mittwoch, Freitag, Sonntag. zu Berg. Montag, Dienstag, Donnerstag und Samstag. Grotzka wird an den genannten vier Tagen nach Bedarf berührt.

Auf der Theiss, Von Szegedin nach Semlin: täglich mit Ausnahme Sonntags 3 Uhr Nachmittag. An-kunft in Semlin: täglich, mit Ausnahme Montags 6 Uhr Früh. Von Semlin nach Szegedin: täglich mit Ausnahme Sonntags 12 Uhr Mittags. An-kunft in Szegedin: täglich mit Ausnahme Montag 8 Uhr Früh.

CSARNOK-Lesehalle.

A „Kenyer“ cz. emleklaphöl.

Der Hungernde fragt nicht: ob das Brodt weiß oder schwarz ist.

Das Gesicht eines Hungernden Kindes, muß selbst den Geißhals zum Wohlthun bringen.

Der Weise ist nur solange weiß, der Hof-färtige nur so lange stolz, als er Brod hat.

Urmancey N.

Viele Künstler haben ein Brod, als hätte man es im Arvaer Komitee gebacken.

Frau Porzsozt.

Sehe ich hochfahrende Reiche, so sehe ich noch mehr auf sie herab.

Was nicht es, wenn sie in der Liebe am Herzen arm sind! Dann bin ich stolz, daß ich als Bettler geboren bin.

Sehe ich aber einen Bettler, waiffe und ver-laffen: So sents ich mein Haupt in Demuth und Thränen drängen sich mir in die Augen, dann beneide ich das Loos der Reichen.

Szabolcska M.

Diamant und Brod! welches ist wohl werthvoller? Die Antwort gibt der mit Hungers-noth kämpfende. Wer Diamanten hat: der cite den Hungernden Brod zu bieten. Und der es weiß, daß er keine Diamanten besitzt, und doch Brod gibt, dessen Herz ist ein Edelstein, glän-zender als Kohinoor, den die Menschenliebe leucht et aus ihm.

Kallay Leop.

Epigramme.

I. Einem Gourmand.

Leberpasteten mit Trüffel und Lachsjschaffet da zum Nachtmahl.

Dein Arzt erschrict über deine Wagnisse. Weß dir gefräßiger Epiter! gebente des Volkes dort oben, welches vom Hunger geplagt in Arvas starren Gebirgen weint.

Den Ueberfluß, der dir schadet, gib der vom Elend verfolgten Menge, die der Erlösung freiernd harret. Nicht Braten erwartet und verlangt sie, Ihr genügt auch unschuldig Erdäpfelbräu und Haferbrod und doch jenet er dich, wenn ihm das Leben verbleibt.

II.

Schönheit der Hände.

Viel gibt es des Streittes, wely Händen der Frauen der Vorzug gebührt?

Wessen Haut wohl glatter, sammtiger und weißer. Die Eine schmürnt nach den langen, schmalen Händen der englischen Damen, dem Zweiten gefällt das zerliche, wenn auch magere Händchen der Französin.

Entscheiden wir: Die schönste Frauenhand ist die, aus der die meiste Arvaer Hilfe und heilige Spende entflammt.

III.

Feiertage.

Feiertag folgt Feiertag; Gelagen und Musik ohne Ende. Dort oben wüthet die Furie des Hungerelend. Die Karpaten schiden Schaaren in die Fremde, in der Ferne das Leben zu er-fämpfen. Weniger Champagner und Braten ihr

Herren, mehr Brod aber dem darbenben Volke und geeignet wird euer Name. Dann ist es auch Zeit lustige Freier zu feiern. Wenn des zufriede-nen Volkes fröhliche Lieder überjhallen.

IV.

Gebet des Slovaken.

Gejunde Zähne setzst du o Herr mir in den Mund, gib oh Vater der Fülle auch etwas zu heißen und siehe die göttliche Vorrichtung erhört das Gebet, sendet mildherzige Menschen. Es kommt die himmlische Süße.

Toth Lörincz.

Die Gesellschaft kann wohl viele Thränen lindern, aber die Fürsorge des Staates kann vielem Jammer vielen Thränen vorbeugen. Möge die Gesellschaft barmherzig und freigebig sein; dies ist ja ihr edelster Beruf; es forse und wache der Staat, denn dies ist seine reime heilige Pflicht.

Radóczy J.

Die Arvaer können auch jetzt wahr-nehmen, daß sie nicht waiffe (arva Wort-spiel) sind ihre ungarischen Brüder ver-laffen sie nicht.

Berényi Lász.

In der vergangenen Woche sang ich für die Hungernden, jetzt schreibe ich für die Hungernden, in der kommenden Woche werde ich für die Hungernde betteln. ... Wie gut hat es der, der weder zu fingen, noch zu schreiben, noch zu betteln hat und den Hungernden doch helfen kann.

Frau Karcsay.

Menetrend. Fahrplan.

Ervényes 1892. június 1-től és továbbra.

Állomások Stationen	903		911		905		553	
	Gyom. von.	Veg. von.	Gyom. von.	Veg. von.	Gyom. von.	Veg. von.	Gyom. von.	Veg. von.
ZIMONY (vend.) ind. Abf.	reggel 6.02	d. u. 7.08	reggel 6.00	—	—	—	—	—
Batjanicza	—	3.08	6.00	—	—	—	—	—
Uj-pazna	—	7.19	6.10	—	—	—	—	—
Óztona	—	6.33	7.37	6.34	—	—	—	—
INDIA (vend.) erk. Ank.	6.42	7.57	6.48	—	—	—	—	—
Mitrovicza 10 erk. Ank.	—	—	—	—	—	—	—	—
Mitrovicza 10 ind. Abf.	—	—	—	—	—	—	—	—
Bozka	6.48	8.04	6.53	—	—	—	—	—
Csornavocze	6.57	8.29	7.20	—	—	—	—	—
Karlóca	7.14	9.05	7.40	—	—	—	—	—
Pétersvárad	7.25	9.21	7.51	—	—	—	—	—
Pétersvárad vár Festung	7.35	9.29	7.58	—	—	—	—	—
Ujvidék (vend.) Rest.	7.37	9.54	8.12	10.56	—	—	—	—
Kisvács	—	10.30	8.35	11.49	—	—	—	—
Ó-Köz	—	10.57	8.54	12.26	—	—	—	—
Verbász-Kula	8.06	11.57	9.15	12.30	—	—	—	—
Hyegecs-Feketehegy	8.35	11.26	9.37	12.09	—	—	—	—
Topolya	8.52	12.26	10.00	3.05	—	—	—	—
Csantavér	—	—	10.26	3.43	—	—	—	—
SZABADKA (vd.) erk. Ank.	9.27	4.45	10.52	4.35	—	—	—	—
Szeged 29 erk. Ank.	—	4.13	10.52	7.16	—	—	—	—
Baja 9 erk. Ank.	—	6.02	—	8.53	—	—	—	—
Szeged 29 Baja 9	7.50	11.44	8.50	—	—	—	—	—
SZABADKA ind. Abf.	9.41	10.26	6.50	—	—	—	—	—
Kelebia	—	2.25	11.23	—	—	—	—	—
Kis-Szállás	10.06	3.00	12.14	—	—	—	—	—
Hálas	10.26	3.29	1.01	—	—	—	—	—
Vadkert-Tárlár	—	3.33	1.35	—	—	—	—	—
KIS-KÖRÖS (vd.) erk. Ank.	10.54	4.07	1.54	5.41	—	—	—	—
Kalocsa 8 erk. Ank.	—	6.23	—	—	—	—	—	—
Kalocsa 8 ind. Abf.	—	6.14	—	—	—	—	—	—
KIS-KÖRÖS ind. Abf.	11.01	6.14	2.00	3.26	—	—	—	—
Csengöd	—	4.34	2.31	4.03	—	—	—	—
Pusztasz. Imre	11.25	4.45	2.46	4.19	—	—	—	—
Püspökszállás	—	4.45	2.50	4.38	—	—	—	—
Szabadkaiállás	11.34	5.06	3.21	5.06	—	—	—	—
Nagyszállás	—	5.19	3.40	5.29	—	—	—	—
Kun-Szt. Mikl. Tass	11.56	5.34	4.02	6.04	—	—	—	—
Domsöd	12.08	5.30	4.49	7.14	—	—	—	—
Lacsháza	12.19	6.08	4.26	6.40	—	—	—	—
Dunavarsány	—	6.24	5.16	7.38	—	—	—	—
Taksony	12.35	6.34	5.27	7.53	—	—	—	—
Harsány	—	6.43	5.33	8.06	—	—	—	—
Sorokszár	—	6.55	5.33	8.37	—	—	—	—
Erősbetf.	—	7.04	6.16	8.50	—	—	—	—
Budapest, kitérő	—	7.16	6.28	9.13	—	—	—	—
Budapest-Fer. v.	1.00	7.16	6.38	9.13	—	—	—	—
BUDAPEST (vd. An.)	1.10	6.55	7.37	9.30	—	—	—	—

Beküldetett.

Leszállított áru selymeket, méteren kint 25%—30% és 50% árleengedéssel az eredeti áron alul szállit, megrendelt egyes öltönyökre. vagy végekben is postabér és vámentesen Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichbea. Minták pósta fordulóval küldetnek, Svájcba címzett levelekre 10 kros pelyeg ragasztandó.

Megvizsgáltságunk alkalmával a gyógyszerárak kivétel nélkül kifogástalanoknak találtak.

Az orvosi és szülésznői gyakorlatot állandóan éber figyelemmel kísérték.

Vedhimóltatás öszszel eszközöltetett, még pedig másodoltás 582 esetben. igen jó eredményvel.

Az áruba bocsátott élelmiszerek minőségük tekintetében megvizsgáltattak, az egészségre ártalmasak eldoboztattak és megsemmisítettek. Egyes esetekben rendőri büntetés is alkalmaztatott. Az egészségrendőri hatóság a tejrre, vajra, tejfelre, tojásra, húsmenüekre és gyümölcsre a lefolyt időközben is kiváló figyelmet fordított.

A városi közkórházban mindig rend és kellő tisztaság uralkodott. A betegeknek kiszolgáltatott ételek és italok jóknak találtak.

A kórházi bizottság teendőit lelkiismeretesen végezte. A kórház anyagi viszonyai rendesek valának. Az ápolási díjak beszedésére kelő gond fordított; a lefolyt II. félévben körülbelül 2800 ft. ápolási díj folyt be, egyesektől, illetve az illetőségi közsegektől.

A közkórházban 1891 évi július hó 16-án december hó 31-ig 310 egyen ápolatott, összesen 6557 ápolási nappal. Ezek között volt 62 bujakóros 1392 ápolási nappal.

A szegények ingyenes gyógykezelése a törvény értelmében, igen kiterjedt módon, gyakoroltatott.

A 7 éven alóli gyermekeknek az 1876 évi XIV. tcz. szerinti gyógykezelétséről folyton gondoskodva volt. Mulasztás eseteiben a törvény egész szigorú alkalmaztatott.

A halotkéntés tekintetében panasz nem merült fel.

A városunkban létező betegápolási és segélyező egyleteknek működése az alapszabályokhoz méltóan találtak.

Az állategészségről a következőket van szerencsénk jelenteni:

A város területén elhullott 48 db. ló és 7 drb. szarvasmarha, melyek valamennyije az emulást követő 24 órán belül vetettek boncolás alá ennek után pedig szabályszerűen elásattak. Az elhullt állatok közül csupán 3 drb. szarvasmarha szenvedett lépfenében. Egyébb ragályos megbetegedés nem fordult elő.

Közegészségügy.

A terjedő kolera ellen.

Városunk fáradhatlan főkapitánya, mint a közegészségügyi bizottság elnöke már is intézkedett, hogy a kolera, ha szerencsétlenségünkre nálunk is mutatkoznék, minket készületlenül ne találjon. E célból a várost 8 egységű körre osztotta fel s minden egységű kör élére bizalmi férfiakat nevezett ki. A bizalmi férfiak kötelessége a népet az egészségügyi óvintézkedésekben támogatni, a közönségnek, különösen a fertőzötteknek, életmód, tisztaság tekintetében tanácsot adni. A közönség kövesse a bizalmi férfiak utasításait, mert ezzel saját és embertársainak javát mozdítja elő.

I. kerület. Felső-városi legelő és a czepejai út között fekvő házesoport. Bizalmi férfiak: Petkovics Szava, ifj. Kubik Károly, Gruics Lázár, Malencsics Jován.

II. kerület. A czepejai út és a Juricsics-Csernovics- és Frangepan- utcák között levő házesoport. Bizalmi férfiak: Barajevacz Vasza, Boskov Maxa, Szvetkov Paja.

III. kerület. A Juricsics-, Csernovics-Franjepan-utcák és a Szerb-utca között levő házesoport. Bizalmi férfiak: Leovics Szava, Nikolics Paja és Lisy Károly.

IV. kerület. A Szerb-utca és az Arany-utca, Ferenc József-ter, Ráday-utcák között levő házesoport. Bizalmi férfiak: Eütter Antal, Weimann Antal, Nikolics Péter, Barics Giga.

V. kerület. Az Arany-utca, Ferenc József-ter, Ráday-utcák és a Coronini-utca között levő házesoport. Bizalmi férfiak: Obrádovics Sztójko, Winterfeld János, Milosev György, Schambacher Samu.

VI. kerület. A Coronini-utca és a Rákóczy-utca között levő házesoport. Bizalmi férfiak: Speibenwein József, Kapamadzija Kosta, Gyuricsics Gaja és Rohm Károly.

VII. kerület. A Rákóczy-utca és a Töltés-, Losonczy-utcák között levő házesoport. Bizalmi férfiak: Ziffermayer Károly, Gáspár Ferdinánd, Schlauch János, Horesch Antal és Ráczius Marko.

VIII. kerület. A Töltés-, Losonczy-utcák

és az alsó-városi legelő között levő házesoport. Bizalmi férfiak: Berger Károly, Gerauth Otto, Csercevic János, Ring Ede.

Midőn a tisztelt olvasó közönséget a főkapitány ezen rendeletéről értesítjük, egyúttal kérjük, hogy városunk közegészségügye érdekében a bizalmi férfiak meghagyását a legnagyobb lelkiismerettel teljesítse.

Társaskör.

A „Társaskör“ választmánya f. hó 26-án választmányi ülést tartott, melyen több egyleti ügyön kívül a házi kezelésről szóló jelentés tárgyalatott. Hogy a pancsovai Társaskör házi kezelésének eredménye a legtermesebb reményeket is felülmúlja, legjobban illusztrálja az általunk itt örömmel közölt igazgatói jelentés. Tekintetes társasköri választmány! Tisztelettel jelentem, hogy a lefolyt június hónap kártyapénzben befolyt 38 ft 78 kr., billiárdpénzben 36 ft 17 kr., összesen: 68 ft 95 kr. kiadás volt: 89 ft 17 kr. Bátorokom egyszersmind a házi kezelés 1892 II-ik évnegyedi számadását tisztelettel beterjesztem. Tekintetes választmány! A múlt június hóval egy év telt el, hogy a társaskör önállósítva, házi kezelés alá vétetett, kötelességemnek tartom ebből kiolyólag adatokkal kimutatni azt, hogy mily kedvező eredményt értünk el alkotásunk első üzleti évében. — Ezen évben a házi kezelésből befolyt: 999 ft 65 kr., mely összegből 610 ft. 40 kr. állandó beszerzésekre (butor, billiárd) fordított; 227 ft 86 kr. lett fenntartási költségekre (fűtés, világítás, javítások) és 160 ft 79 kr. mulandó beszerzésekre (kártya billiárd behuzás és stb.) kiadva. A lefolyt első év már fényesen igazolja azt, hogy a kör választmánya a házi kezelés behozatalával szilárd alapra fektette annak felvirágzását; mert tekintve a társaskör fennállásának előbbi éveit, azt látjuk, hogy a kör pénzügyi kiadásait múlt évig nagy nehezen, s egy időben csak a lelkes tagok áldozatkészsége folytán volt képes rendezni; nagyobb kényelmet azonban tagjainak nem nyújthatott s állandó beszerzésekre meg akonyvára is aig jutott. A társaskör ezen meidő, mondhatnám szárnalmas állapotának a tek. választmány 1891 évi májusi önfeláldozása és böles határozata, hogy a társaskört házi kezelés alá veszi, végetvetett és nekem jutott a szerencse, hogy a hajnal pirja által megvilágított első év lefolyása és eredményével statisztikai adatok alapján kedvező jelentést tehessek. Teszem is jelentésemet nem csak a reám ruházott tisztségből kifolyólag, hanem azon meggyőződésből is, hogy a társaskör mostani kényelmes berendezett helyisége, mely ma is már a város művelt közönségének gyűléshelyét képezi, az alább felsorolt adatokkal életképességét fényesen tanúsítja, s annak mindinkább felvirágoznia kell. — Tekintük tehát a tényezőket. A kör lefolyt első évében, mely idő óta önállóvá lett, nem csak 10—12 újjal szaporította úgy is szép számban járó különféle hírlapjait s folyóiratait, hanem 200 frton felül vásárolt új remek műveket könyvtára számára; s azonfelül apróbb kiegészítő állandó beszerzésekre, mint képek, órák, billiárd, felszerelések s új butorokra 400 frton felül 1100 — 1200 ft. értékű törzsbutorzat árából felét már is lefizette, s így a múlt 1891/2 évben 1200 frtnál jóval nagyobb összeget megtakarított, illetőleg vagyonot szerzett.

Kelt Pancsován 1892 július 26-án.

Vasváry
társasköri igazgató.

Ily gazdálkodás mellett nemcsak a tagok teljes kényelme van biztosítva, hanem a lehető legjobb befektetéseket eszközölte a kör s e jelentésből érthetjük meg annak okát is, hogy alig volt eddig választmányi ülés, melyben új tagok ne vétettek volna fel. — Megjegyezzük azonban itt azt is, hogy a tagsági díjak a kör pénztárosa által külön számadásban kezeltetnek és hogy ezen díjakból is a jelen évben 325 ft. fizettetett butorokra, a jelen negyed-évi lakber és hírlapi-előfizetések előre fizetettek és a könyvtára is igen szép összeg fordított. Kívánjuk, hogy minél tovább tartson ez állapot és haladjon a „Társaskör“ ez ürvendetes fejlődés ösvényén és tartsák meg ez eredményt elő idező fáradhatlan tisztviselői továbbra is lelkes és leláldozó buzgóságukat.

BORSZÉK.

(Kurzzer Auszug.)

Borszék's Lage und Topografie.
Borszék liegt in Siebenbürgen, nahe der Moldauischen Grenze, in der nördlichen Spitze

des Csiser-Romitates.

Das Thal, in welchem es sich hinzieht, liegt in mittlerer Höhe vom 882 M. über dem Meeresspiegel, ist ungefähr 150 Katastralgrosz groß und von allen Seiten von hohen Bergen umgeben, welche mit dichten Tannenwäldern bedeckt sind.

Das Thal wird in jeder Richtung von hervorbrechenden frischen, kristallklaren Bächen durchschnitten und ebenda sprudelt aus mehr als 30 Quellen das weltberühmt gewordene „Borszék“ Sauer-Wasser“ hervor.

In diesem Thale sind, ähnlich wie in einem Borszék 62 Sommer-Villen und öffentliche Gebäude, als: Gasthäuser, Badeanstalten, Brunnen, Kirche das Ballhaus, mit Leze-, Spiel-, Musik und Tanzsaal, das Rathhaus, das Füllungs-Etablissement u. j. w. errichtet.

Der größere Theil der Villen ist stockhoch, im Schweizer-Stil erbaut, unten aus porörem trockenen Kalksteinen, oben aus Holz; jede Villa enthält 8—10 bequeme Gaststuben.

Unterhalb der Badefolonie, welche gewöhnlich „Felső Borszék“ genannt wird, in einer Entfernung von zirka 1 Kilometer, liegt „Alsó Borszék“; zu Anfang dieses Jahrhunderts noch eine Arbeiter-Kolonie, ist es heute bereits eine selbstständige Gemeinde mit 1200 Einwohnern, wo sich die, mit einem im Lande feines Glaschen juchenden, Reheischen Glaschmelzofen vererbene Glasfabrik, die Betriebs-Direktions-Kanzlei, das Steinbohlenwerk-, Stampf- und Sägemühlchen u. j. w. befinden.

Beide Borszék sind das gemeinsame Eigenthum des hiesigen (Selter) Kompositionates der Großgemeinden Ghergyno-Ditro und Szarhegy.

Borszék's Klima.

Borszék liegt 880—1000 M. hoch, folglich an der Grenze des Alpenklimas, und zwar so hoch, wie kein einziges anderes Bad in Siebenbürgen und Ungarn, ausgenommen die Tatrafüßler Kurorte.

Hoch jubalpinisch, erquickend kühl, mäffig feucht, mit öfterem aber kurzem Sommerregen, mit großen Vjoneghait, von küchlichen Winden vollständig geschützt.

Wirkung des Klimas: „aktiv“, das ist, belebend wirkend auf den Stoffwechsel des ganzen Organismus, besonders auf den Stoffwechsel der Lungen, erfrischend, stärkend für die Funktion des Nervensystems, belebend für die Ernährung und die Blutbildung.

Borszék's Trinkheilwässer.

Dieselben können in drei Klassen getheilt werden, und zwar: in eine diätetische mäffig eisenhaltige und stark alkalische eisenhaltige Mineralwässer.

Sie sind alleammt sehr kalt und an Kohlenjäure die reichhaltigsten unter allen bisher bekannten Sauerlingen.

Derzeit sind acht Trinquellen in Benützung welche in neuester Zeit von den Professoren der Chemie Dr. R. Hanu im Jahre 1873 und Dr. W. Hanto im Jahre 1890. analysirt wurden.

Der Gebrauch der Borszék Sauerlinge, dient — vermöge deren Eigenschaften gegen alle Arten von Blutarthum und Bleichsucht; gegen durch Blutarthum verursachte schlechte Ernährung und Nerventränkheiten; vermöge ihres reichen Gehaltes an Doppelkohlenjäurem Natrium, Chlor-natrium, freier und halbbebundener Kohlenjäure, befördern vorzüglich die Verdauung, heilen sie den Magen- und Darmkatharr, tragen besonders mächtig zur Ernährung des Körpers bei. Zufolge ihrer Kalk- und Magnesiumhaltigkeit wirken sie heilkräftig gegen Knochenverweichung und englische Krankheit, ebenso gegen Urin- und Genitalien und viele andere chronische Affektionen.

Borszék's Mineralwässer Kaltbäder.

In vier Badehäusern sind sieben Spiegelbäder, sämmtlich unmittelbar über der Quelle deart errichtet, daß das hervorbrechende kohlenjäure sehr kalte Wasser sich direkt ins Bassin ergießt.

Alle diese Wässer sind von Kohlenjäure naturirt und die Temperatur der Bassins wechsell von 9 C° bis 13 C°.

Das Wasser dieser Bäder hat heuer Professor der Chemie Dr. W. Hanto analysirt, er schreibt darüber: „daß man in solchem Wasser nirgendsonst in der Welt badet.“

Ihre Wirkung auf den Organismus ist sehr groß, eben deshalb ist auch große Vorsicht geboten; bei schwacher Konstitution ist der Gebrauch nicht zulässig.

FEL

HI

3948 s

I

folyó é a cholera tárgyát 892. sz. téseül közönsé

tése (a

pontos

terhe a

ez azo

ország

nek és

pedig r

2.

végett

alkalm

nek és

hatóság

szándék

4-g sz

megjél

ideje é

3

készlet

vagy r

hatóság

landók,

feltétele

napig é

nál jele

1455 sz

St

banári

tartozkó

a házkó

évi okta

jára ali

lason va

Damjano

kineveze

utasítsa,

kezmény

Al

B

Gyofa a

Aufentha

6. Oktob

zuftand

zu merbe

4526. sz

Ha

A

kezelése

2009117

Gizellahé

földnek

hasznobn

szepemb

berbeadás

kinst. u

tus 8.

FELELŐS SZERKESZTŐ és LAPTULAJDONOS
Dr. VIZOLY Z.
FŐMUNKATÁRS: **Láng Mihály.**

HIRDETÉSEK **INSERATE.**

3948 szám./1892

Hirdetmény.

Belügyminister úr Ó nagyméltóságának folyó évi július hó 15-én 53061 szám alatt a cholera behurcolása veszélyének meggátálása tárgyában kibocsátott rendelete alapján a 3647/892. számú kapitánysági hirdetmény kiegészítésével még a következőkre figyelmeztetik a közönséget:

1. A városunkba érkező idegenek bejelentése (a rendőr bejelentési hivatalnál) a legpontosabban és különbeni érzékeny büntetés terhe alatt azonnal teljesítendő; különösen áll ez azon utasokra nézve a kik egyenest oroszország keleti, vagy északkeleti részéből érkeznek és itt akár szállókban, korszakokban akár pedig magánházakban szállanak meg.

2. Ideiglenes járvány kórház létesíthetése végett felhivatnak mindazok, kik ily kórházra alkalmas ház, vagy magtár felett rendelkeznek és ezen helyiségeiket kórház gyanánt a hatóságnak átengedni hajlandók, miszerint ezen szándékukat legkésőbb folyó é. augusztus hó 4-ig szóval, vagy írásban az utca, házszám megjelölésével is a feltételekkel az átengedés ideje és házbér kitüntetésével a jelentsek be.

3. Ugyancsak felhivatnak azok, kik jég készlet felett rendelkeznek és ezt egészben, vagy részben — cholera járvány esetére a hatóságnak vagy magánosoknak átengedni hajlandók, e részbeni szándékukat a menység és feltételek megjelölésével a 2. pont alatt jelzett napig és módon ugyancsak ezen kapitányságnál jelentsek be.

Pancsova 1892 július hó 29-én.

A városi kapitányság.

Dr. Ruttner,
rendőrfőkapitány.

Alibunári főszolgabíró.

1455 szám./hk. 1892.

IDÉZÉS

Stankov Gyoka mind a Stankov-féle alibunári 354 számú házközösség ismeretlen tartozkodású családtagja felhivatik, miszerint a házközösség megszüntetése czéljából 1892 évi október hó, 6-ik napjának d. e. 9 órájára alibunári község házához kitézett tárgyaláson vagy személyesen jelenjen meg, vagy Damjanov Mladen alibunári lakos mint részére kinevezett gondnokot czélszerű képviselőt utasítsa, mert ezek elmulasztásának következményeit magának tulajdoníthatja.

Alibunárott, 1892 évi július hó 17-én

Horváth,
th. főszolgabíró.

Vorladungsbefehl laut welchem Stankov Gyoka aus Alibunar, gegenwärtig unbefangenen Aufenthalt aufgefördert wird, sich an der am 6. Oktober 9 Uhr Vormittag zu Alibunar abzuhaltenen Hauskommunikations-Auflösungs-Sitzung zu melden.

1-1

4526. szám./1892.

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

A pancsovai m. kir. jószágigazgatóság kezelése alatt álló Albrechtsdorfi IV. öblözetű 2009¹¹⁷¹ hold réti földnek 1205 frt. és a Gizellaheimi IV. öblözetű 1172⁷¹¹ hold réti földnek 1130 frt. kikáltási ár, mint évi haszonbér mellett 1892 október 1-től 1895 szeptember 30-ig terjedő bértartamra leendő bérbeadási czéljából Pancsován a m. kir. kincst. urad. ispánságnál folyó évi augusztus 8. délelőtt 9 órakor írásbeli zárt

ajánlati tárgyalással egybekötött szóbeli árverés fog tartatni. Az árverés megkezdése előtt 10%-os bántéppénzzel le. Az 50 kr. bélyeggel és 10% bántéppénzzel s kellő felirással ellátott írásbeli zárt ajánlatok a szóbeli árverés megkezdése előtt az árverelő bizottság elnökének adandók át. Ily írásbeli ajánlatokban a megajánlott összeg számokkal és betűkkel világosan kiirandó és kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti. A részletes feltételek a pancsovai kincst. ispánságnál betekinthetők. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Pancsován. 1892 július hó 19-én.

M. kir. jószágigazgatóság.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

Lizitationsschreiben Verpachtung der Kiebfelder in Albrechtsdorf und Gizellaheim am 8. August Vormittag 9 Uhr bei der Güterdirektion in Pancsova.

1-2

Alibunári főszolgabíró.

1451 szám./hk. 1892.

IDÉZÉS

Majsztor Trifun mint a Majsztor-féle kevi szöllői 168 számú házközösség ismeretlen tartozkodású családtagja felhivatik, miszerint, a házközösség megszüntetése czéljából 1892 évi október hó 4-napjának d. e. 9 órájára Kevi-szöllős község házához kitézett tárgyaláson vagy személyesen jelenjen meg, vagy Guczul Pau kevi-szöllői lakost mint részére kinevezett gondnokot czélszerű képviselőt utasítsa; mert ezek elmulasztásának következményeit magának tulajdoníthatja.

Alibunárott 1892 évi július hó 18-án.

Horváth,

th. főszolgabíró.

Vorladungsbefehl laut welchem Majsztor Trifun aus Kevi-Szöllös, gegenwärtig unbefangenen Aufenthalt aufgefördert wird sich an der am 4. Oktober 9 Uhr Vormittag zu Kevi-Szöllös abzuhaltenen Hauskommunikations-Auflösungs-Sitzung zu melden.

1-1

Kundmachung.

Die r. f. Kirchengemeinde in Homolitz beabsichtigt im Offertwege zu vergebem.

1. Spenglerarbeit. 1. Theilweise abdeckung des Thurmdaches wegen Neuerungszung der inneren moränen Bretter und Balken. 2. Ergänzung resp. Erhebung der schadhafte gewordenen Blechtafeln durch neue, so auch die aufgesprungene Niete zusammenpassen und löthen. 3. Das jo hergestellte Thurndach zweimal mit leichter feiner geriebener engeltrothter Delfarbe zu streichen. 4. Die Blechtafeln an den zwei Frankenspielen auszubessern und analog dem Thurme, zweimal zu streichen. Die an dem Thurme befindlichen Zieraden und Kugel mit Katharinengold zu vergolden. 5. Die am Thurme befindlichen 4 Stück Blech und 4 größeren Holzjalouffinen auszubessern und mit grüner Delfarbe zweimal streichen. 7. Rinnen und Ablaufrohre rings um das Dach der Kirche (Cyra Offert).

11. Maurerarbeit. Der Thurm, die zwei Frankenspielen, die Kirchengewand ringsum (auswendig) mit Malter auszubessern (unten wird zimentirt) und zuweisen und am Dach die nöthwendige Reparation.

Aufstellung des hierzu nöthigen Gerüstes-Materials u. A. auf Kosten des Erbauers.

Bestellung der hierzu nöthigen Fuhrn (und bei der Maurerarbeit die Handarbeit) von Seite der Kirchengemeinde erfolgt unentgeltlich.

Angabe der Garantiezeit.

Die hierauf Reflectirenden wollen ihr schriftliches Offert mit genauester Preisangabe

unter Beleg von eventuellen Zeugnissen, beim r. k. Pfarramte bis längstens 14. August 1892 einzureichen.

Jede mündliche Lizitation ist ausgedehnt. Die Reflectirenden für ihre Offerte und Mithilfe keine Remuneration zu erwarten haben. Eventuelle Aufklärungen ertheilt das Pfarramt.

Homolitz 27. Juli 1892.

Der r. f. Kirchengem.

Csúz, köszvény, tagszagatás, fejtájás, csi-pőfájdalom, hátfájdalom stb. ellen legjobb bedörzsölés a Richter-féle

HORGONY-PAIN-EXPELLER.

Több mint 20 év óta a legtöbb családban ismeretes mint fájdalom enyhítő szer és majdnem minden gyógyszerárban kapható 40 és 70 kr-ért. Minthogy utánzások léteznek, ennél fogva mindig határozottan: „Horgony-Pain-Expeller“ kérendő, 1765

Cognac-quiní-kivonat.

Védjegy a cognac-quiní-kivonat számára.

Kitűnő, egészséges és tartalmas cognac pillanat alatt készítésére, mely a valódi francia cognactól sem miben sem különbözik, ajánlom e jónak bizonyult különlegességet.

Ára 1 kilónak (elég 100 liter cognac készítésére.) 16 frt o. é. Készítési utasítás ingyen mellékeltek. Legjobb sikerért és egészséges gyártmányért kezeskedem.

Spiritusz megtakarítás.

érhető el felemlíthatlan palinka-erősítő-kivonatom által: ez az italoknak kellemes, öröletes ízét ad és csakis nálam kapható. Ára kilónként 3 frt 50 kr. (600-1000 literre) használati utasítással együtt.

E különlegességeken kívül ajánlom még valamennyi esszenciát, rum, szilvapálinka, törköly, pikseserát, valamint a létező likörök, szeszesitalok, ecet és borecet készítésére felemlíthatlan minőségben. Készítési utasítások ingyen mellékeltek.

Arjegyzők ingyen.

Egészséges gyártmányokért kezeskedem vállalom.

Pollák Károly Fülöp

esszencia-különlegességek gyára Prágában.
(Tisztes képviselők kerestetnek.)

A. & A. Crompton & Co. limited

Park- & Woodend Mills near Oldham

Spinner der befaunten, seit vielen Jahren eingeführten Extrahardwater-Qualitäten Abram Crompton, Travis Milne Crompton u. A. u. erlassen hiermit an ihre Kunden die Aufforderung, sich vor Ankauf von Garnen zu hüten, welchen in gleicher Weise, wie die ibrigen verpackt und mit nachgeahmten Etiquetten versehen sind und bemerken, daß sie bereit sind, eine Belohnung von 200 (zweihundert) Gulden

Denjenigen zu zahlen, der ihnen Fäshcher und Nachahmer ihrer Verpackung und Etiquetten in solcher Weise namhaft macht, daß dieselben zur gerichtlichen Verantwortung und Bestrafung herausgezogen werden können.

Diesbezügliche Mittheilungen wollen an A. & A. Crompton & Co. limited, Shav. near Oldham, England, Herren: Leopold Rosenzweig & Söhne, Wien, I. Gonzagagasse 16 über an

Herrn Dr. Emil Links, Hof- u. Gerichtsadvokat, Wien, I. Hohenstaufengasse 2 gerichtet werden.

1891, 13-6

A közegészségi bizottság által az ivóvíz mely oly gyakran tainadási és továbbterjedési okát képeri a ragályoknak használásánál a legnagyobb elővigyázat ajánlatik. Minden szerves anyagoktól ment ivóvíz a

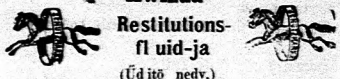
Krondorfi savanyuviz,

mely járványos időben (Cholera etc.) sokszor legkitűnőbb óvszernak bizonyult.

Főraktár Pancsován: **POPOVICS JÁNOS.**

1-3

Kwizda

Restitutions-
fluid-ja
(Üdítő nedv.)

Mosóvízók szám ára. Egy üveg ára o. é. 1 frt. 10 kr.

30 év óta az udvari istállóknak, a katonai és uralom nagyobb istállóknak használatban van. erősítésül nagy fáradságok előtt és után az erő visszanyerése céljából, ficamodások, megbicsaklások, idegme-revségeknél stb. Kiváló dolgokra képesíti a lovakat trainingnél.

Tessék a fenti védőjegyre figyelni és határozottan Kwizda Restitutionsfluid-jét tessék kérni. — Kapható minden gyógyszerárban és gyógyszerüzletben. 1863 15—8

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerár Budapest, király-utca 12. sz.

A Vörös Kereszt Egylet „Erzsébet” kórházának cognak-szállítója.

A Gróf Eszterházy Géza-fele

cognac orvosi tekintélyek által ajánlva felette kellemesen és jól ízlik, minőség tekintetében bármelyik francia gyártmány-nal versenyezhet, ára pedig sokkal olcsóbb. 2005.10—7

Különlegesség a * * * * cognac mely mindenütt kapható

Gyár: Angyalföld.

Megrendelések intézendők:

Gróf Eszterházy Géza központi irodájában Budapest, külső váci ut. 23.

Lipce, 1892 nagy arany érem

A n z e i g e !

Ich zeige dem P. T. Publikum höflichst an, daß ich im Baufache alle einschlagende

Tischler=Arbeiten

übernehme. Besonders empfehle ich meine langjährige und erprobte Fähigkeiten im

M ü h l e n = B a u e .

Ferner übernehme ich jedwede Veränderung an Mühlen und verbürge, daß ich sowohl mit dem besten, als solidesten Material, Pünktlichkeit und Billigkeit meinen Kunden und dem geehrt. Publikum stets zu Diensten stehe.

Pancsova, im Monate Juli 1892.
Starosovaer Strasse Nr. 1483.

Hochachtungsvoll.
Johann Gebel,
Mühlentischler.

2018. 8—6

Korona-Forrás

HYGIEA-BUZOGÓ

legjelesebb és legtisztább égvényes ásványvíz, egyszersmind első rangu gyógyvíz, borral vegyítve kitűnően ízlik.

... vizelesi inger és a hólyaghurut több esetében ezen égvényes savanyúvizet kitűnőnek találtam.

Braun Gustáv s. k.
tanár, udvari tanácsos.

Pancsován: *Arsenievics Todornál.*

UJ KÖNYVNYOMDA

A „PANC SOVA és VIDEKE”

Pancsován,

saját háiban Tökölyi-utca 1278 sz.

május hó elsejétől fogva egész uj NYOMDÁT rendezett be.

Miután ezt bátorkodunk a. n. é. közönség becses tudomására hozni, megjegyezzük, hogy a nyomda egy legújabb szerkezetű (wormsi) nagy és egy kisebb amerikai gyorssajtóval és 1000 kiló, hatvanféle, új betűvel és minden egyéb szerelvényekkel bőven fel lett szerelve.

A legújabb rendes és díszbetűk állnak a PANC SOVA és VIDEKE nyomdájában a közönség használatára.

A z U j Ny o m d a

Készít mindennemű nyomdai munkát a legkisebbtől egész a könyvkiállításáig, ugymint: Látogató-jegyeket, Czim- Eljegyzési- Meghívási- és egyéb nemű jegyeket, Memorandumokat- Körözvényeket.

S z á m l á k a t

minden alak és nagyságban. Koszoru és gyász szallagokat arany, ezüst vagy közönséges nyomással, valamint más luxusnyomdai munkákat. Kaphatók továbbá: Árjegyzékek valamint Egyleti szabályzatok, Tabellák a legkülönbözőbb nagyságban. Hirdetések és Falragaszok szintén minden alak- és nagyságban. Szerződés, adósságlevél gyászjelentések a legnagyobb választékban. Pénz és egyéb nemű levélborítékok, Étlapok. Kezelési nyomtatványok jegyzői és parochialis hivatalok számára. Levélpapírok czimmel és egyéb ünnepélyi jegyzéklapok.

Mind ezen elsorolt tárgyakra a. n. é. közönségnek 28 féle magyar és 32 féle német szép betű áll rendelkezésére. Azonkívül dús rakárát tartjuk a különböző írás, nyomtatásra szolgáló papírnemeknek és így az említett nyelveken a nagy érd. közönségnek minden időben pontos és olcsó szolgálatára álland a PANC SOVA és VIDEKE nyomdája.

Azon reményben, hogy városunk és a vidék nagyérdemű közönségének pontosság, olcsóság, szép munkák által szolgálatjára leszünk; kérjük egyuttal: sziveskedjenek az új nyomdát szives partfogásukba venni.

A nyomdába egy vagy két fia tanulónak fölvetetik, megkivántatik hogy egy avagy két polgári iskolát végzett legyen.

Tisztelettel:
PANC SOVA és VIDEKE
NYOMDÁJA

Nyomatott a „PANC SOVA és VIDEKE” nyomdájában.